

Sihtasutus
Kutsekoda

Koordinatsioonikogu 4. koosolek

Kutsekojas

15.06.2016

Kavas

- **Avasõnad.** Mart Laidmets HTM
- **OSKA üldraport.** Yngve Rosenblad ja Tiia Randma Kutsekoda
- **OSKA esimese aasta töö tulemusel Vabariigi Valitsusele esitatav info.**
Yngve Rosenblad, Olav Aarna, Tiia Randma Kutsekoda
- **OSKA kommunikatsioonikava.** Riina Soobik Kutsekoda
- **OSKA ettepanekute rakendamine.** Kaidi Nõmmela HTM
- **Järgmise koordinatsioonikogu teemad ja toimumisaeg.** Mart Laidmets

OSKA üldraport

OSKA üldraporti saamislugu

- OSKA programmi: igal aastal koostatakse „terviklikku tööjõu ja oskuste vajadust ning tööjõu pakkumist ja demograafilist situatsiooni arvestav „tööturu koolitustellimus““
- OSKA nõunike kogus on kokku lepitud OSKA väljundinfo struktuur, mille kohaselt peaks OSKA üldraport andma ülevaate Eesti tööturu olukorrast, tulevikuarengutest, tööjõuvajadusest ning sellest tulenevast koolitusvajadusest.
- Arvestades raporti esimese versiooni „kriitiliste lugejate“ arvamusi, kiitis OSKA koordineerimisnõukogu 3.veebruaril 2016 heaks OSKA arendustiimi ettepaneku jagada üldraport kahte ossa:
 - Ülevaade olulisematest trendidest ja nende mõjust Eesti tööturule kümne aasta vaates;
 - Ülevaade Eesti tööturu olukorrast, tööjõuvajadusest ning sellest tulenevast koolitusvajadusest aastani 2023

Tööjõuvajaduse seire- ja
prognoosisüsteem OSKA

TÖÖ JA OSKUSED 2025

Ülevaade olulisematest trendidest
ja nende mõjust Eesti tööturule
kümne aasta vaates

RIIGIKOOL- JA
TÖÖJÄRGIKUTSEKESKUS

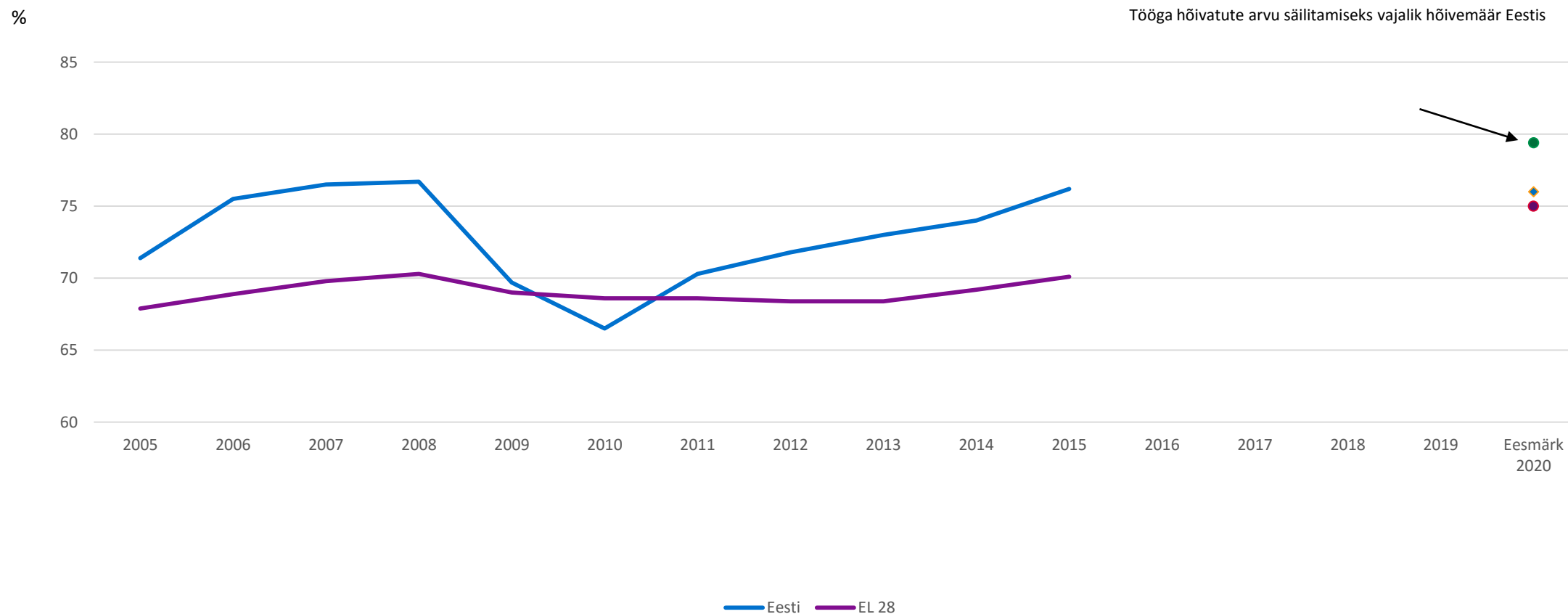
Sisu

1. Majandus- ja tööturuülevaade
2. Tööjõuvajaduse prognoos kogu majanduse kohta (MKM). Tegevusalade ülevaated ja tööjõuvajaduse prognoos tegevusalati
3. Tööjõuvajaduse prognoosist tulenev tasemeõppe koolitusvajadus

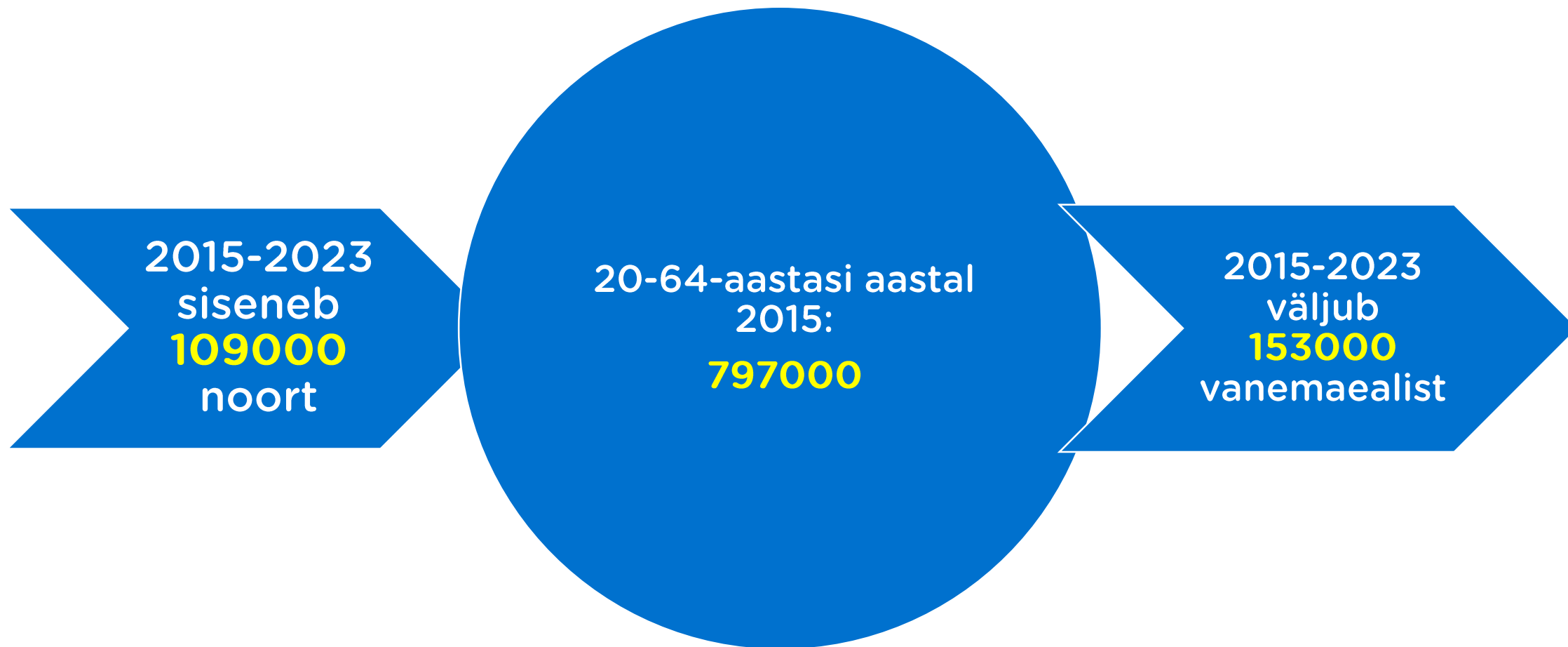
Edasiarendused võrreldes aasta algusega:

- Tööjõuvajaduse prognoos majandusharuti: retsensentide soovitusel koondatud kompaktsemaks, nt joonistel 10 suuremat ametiala
- Tasemeõppe koolitusvajadusele 2 lisastsenaariumi
- Koolitusvajadus on esitatud õppetasemeti
- Majandusülevaate andmed uuendatud
- Metoodika arendusteemad eraldi dokumendis

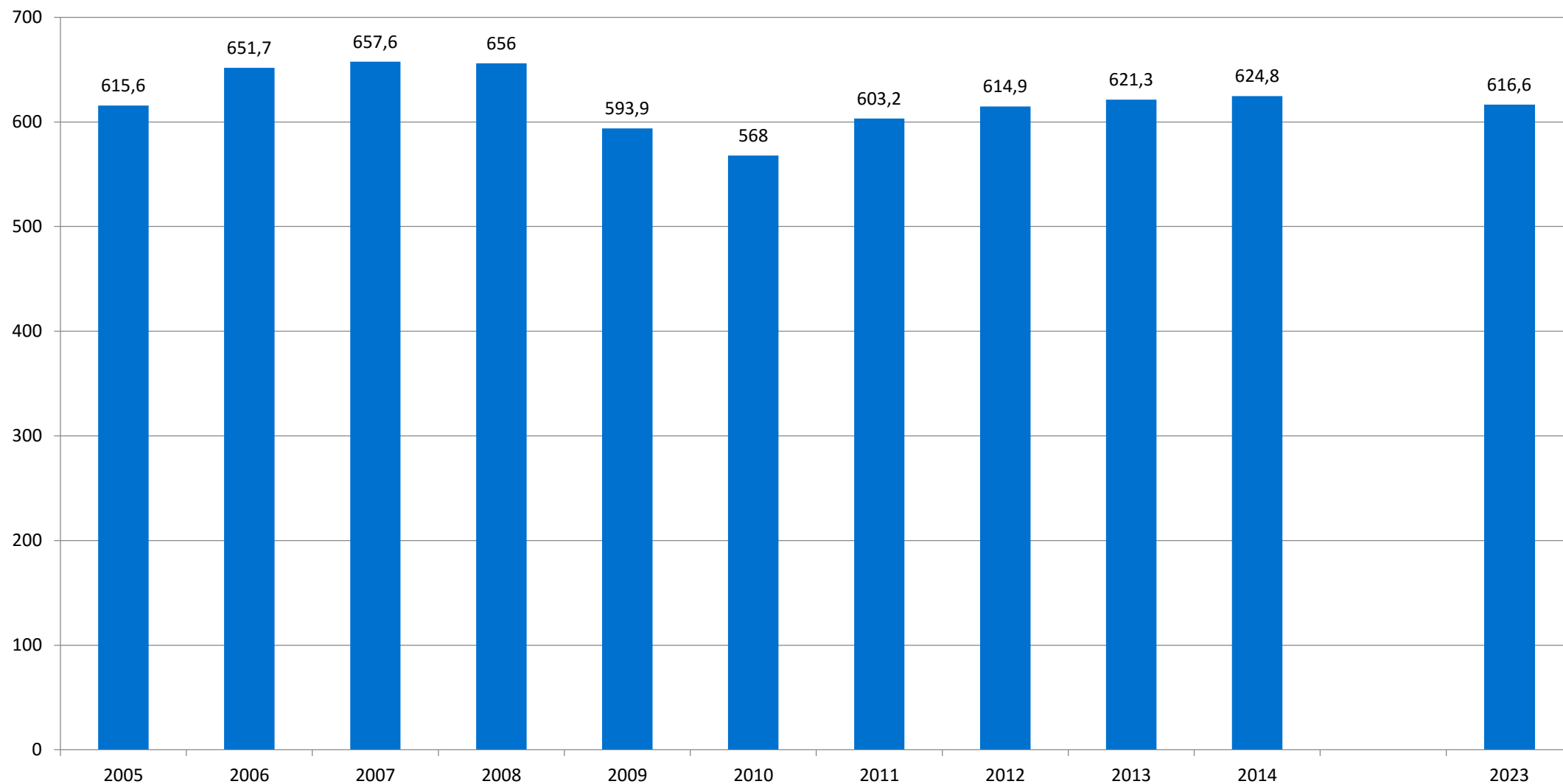
20-64-aastaste tööhõive määr Eestis ja Euroopa Liidus, 2005-2015 ning tööhõivele 2020. aastaks seatud eesmärgid

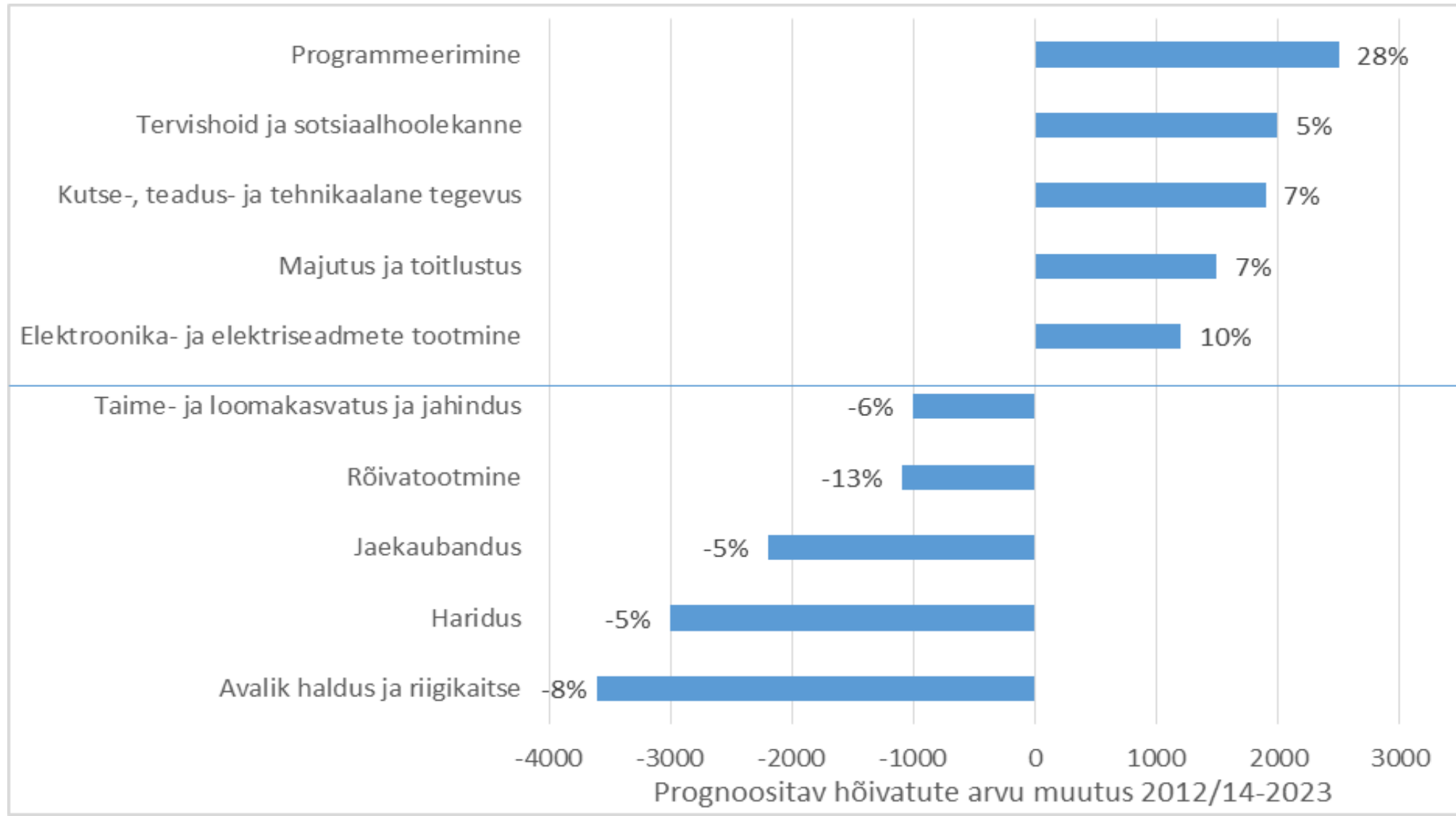
Hinnanguline tööealisesse vanusegruppi (20-64-aastased) sisenevate noorte ning väljuvate vanemaealiste arv perioodil 2015-2023

Hõivatute arv (tuhandetes), 2005-2014 ja 2023 prognoos

Enim kasvava/kahaneva prognoositud tööjõuvajadusega majandusharud 2012/14-2023

Avaldamise aeg

- A. Avaldada OSKA veebis praegune, 2015 MKM prognoosil põhinev versioon
- B. Uuendada sügisel, kui MKM prognoosis saab juba arvesse võtta esimese 5 OSKA valdkonna tulemusi

Avaldamise viis ja sagedus:

Trükkida või **veebi**?

Igal aastal või pikema perioodi tagant?

Sihtgrupp

- C. Jätta ainult **analüütiliseks ametnikule** suunatud tekstiks?
- D. Toimetada ka **ajakirjanduslikuks** – laiale sihtrühmale, sh karjäärinõustajale?
sarnaselt kogumikuga „**Tööturg täna ja homme**“

OSKA esimese aasta töö tulemusel Vabariigi Valitsusele esitatav info

Info esitamise vorm

- Memorandum (lühitaust + otsuse eelnõu) koos seletuskirjaga
- Lisadena valminud materjalid

OSKA ettepanekud Vabariigi Valitsusele

- Rahandusministril leida Aruandlus 3.0 projekti raames lahendused **ametialade lõikes detailsete** (ISCO 4. tasemel) **tööhõiveandmete kogumiseks**, et jõuda võimalikult madala halduskoormusega piisavat andmekvaliteeti tagava tulemuseni.
- Haridus- ja teadusministril kasutada tulemuslepinguid motiveerimaks kõrgkoole kõrghariduse esimeses astmes üliõpilastele **akadeemilise ja rakendusliku haru valiku edasilükkamiseks kuni kahe aasta võrra, andes eelise rakenduslikule suunale.**
- Võtta teadmiseks OSKA IKT, metsanduse ja puidutööstuse ning arvestusala rakendusuuringute tulemused ning toetada nende ettepanekute elluviimist asjassepuutuvate institutsioonide poolt.
- Võtta teadmiseks ja kiita heaks OSKA kava aastaks 2020 teostada kõigil hõivealadel tööjõu ja oskuste vajaduse analüüs Euroopa Sotsiaalfondi vahenditega. Pärast 2019. aastal toimuvat analüüsi, teha otsus OSKA edasise rakendamise kohta. Hiljemalt 2020. aastast planeerida oskuste arendamise koordineerimisüsteemi rahastamine kolme ministeeriumi (Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium) eelarvetesse võrdsetel alustel (VV protokolliline otsus 13.02.2014).

Ametialade statistika vajadus

Ametialade statistika registripõhise kogumise vajadus

Piisava täpsusega tööjõuvajaduse ja koolitusvajaduse prognoosimiseks on Eestis vaja **omada ajakohast ametialade statistikat**, mida võimaldab registripõhine kogumisviis.

Võimaldaks:

- Seirata **ametialade struktuuri muutust** majanduses (praegu on kättesaadav sisuliselt vaid rahvaloenduse „pildistus“ 10 aasta tagant ning eri rahvaloenduste andmestik on omavahel vähevõrreldav);
- Näha muutusi **ametialade paiknemises majandusharuti** (praegu eeldab prognoosimudel, et ametialade struktuur on peale rahvaloendust jäänud samaks);
- saada infot **omandatud hariduse ja tööelu seoste kohta**, st millistelt õppekavadelt minnakse tööle millistele ametialadele.

Hõive ametiala järgi – vajalik andmestruktuur

- Soovitavalt 1-aastase sagedusega
- ISCO 4-kohalise koodi tasandil
- Piisava detailsusega andmestiku saamiseks registripõhise või selle lähedase andmestikuna

Taust ja arengud

- Seaduse järgi on seda tunnust **vaja REGREL2020 jaoks**
- Lisaks palju **teisi andmekasutajaid**: MKM, HTM, SoM jne
- Enim kaalutud selle tunnuse lisamist **töötamise registrisse (TÖR)**
- Hetkel ametialade statistika ning TÖR edasiarenduse teema seotud **Aruandlus 3.0** projektiga
 - riigi jaoks vajalike **andmete kogumine seal, kus nad loomulikult tekivad** (nt maksustamiseks vajalikud andmed pankadest/raamatupidamistarkvarast) või kus nende kogumine on andmeesitajale kõige vähem koormav)
 - kaalutakse ka **ametiala tunnuse lisamist raamatupidamistarkvaradesse**

Ettepanek ametialade andmete kogumise osas

OSKA metoodika arendajad rõhutavad **detailse ametialade statistika kogumise vajadust** ning **toetavad küsimuse lahendamist Aruandlus 3.0 projekti raames.**

→ Rahandusministril leida Aruandlus 3.0 projekti raames lahendused ametialade lõikes detailsete (ISCO 4. tasemel) tööhõiveandmete kogumiseks, et jõuda võimalikult madala halduskoormusega piisavat andmekvaliteeti tagava tulemuseni.

Kõrghariduse esimeses astme teema

Probleem

- Kõrghariduse esimene aste on Eestis kaheharuline: akadeemiline bakalaureuseõpe ja rakenduskõrgharidusõpe
- Ca 60% kõrghariduse esimesse astmesse astujatest valivad bakalaureuseõppe (pidades seda prestiižsemaks) ja see % kasvab
- **Enamik bakalaureuseõppe lõpetajaid siirdub tööturule, kuid tööandjate hinnangul on nende praktiline ettevalmistus tööle asumiseks ebapiisav**
- Väljalangevuse määr bakalaureuseõppest on ca 20% ja õppe lõpetab vähem kui pool alustanutest

Võimalikud põhjused

- Kõrghariduse esimesse astmesse astujal on paljudel erialadel vaja teha ka otsus: kas astuda akadeemilisema orientatsiooniga bakalaureuseõppesse või rakenduskõrgharidusõppesse
- **Põhjendatud valiku tegemiseks ei olda sisseastumise hetkel valmis**
- Paljude üliõpilaste jaoks on erialaainete osakaal õppekava esimesel kahel aastal väike, mis mõjub negatiivselt õpimotivatsioonile

Lahendus

- Ehitada eriala spetsialisti esimese astme õppekavad üles selliselt, et sisseastumisel ei peaks kohe valima akadeemilise ja rakendusliku haru vahel
- **See valik tuleks kuni kaks aastat edasi lükata**
- Õppekavad tuleks üles ehitada nii, et esimese kahe aasta sisu oleks ühine (praeguse bakalaureuseõppega võrreldes rakenduslikum)
- **Akadeemilise haru peaksid** pärast ühisosa läbimist **valima need, kes kavatsevad kohe magistriõppes jätkata** (sisuliselt integreeritud õpe)
- Ettepanek lähtub tööturu ja (paljude) õppurite huvidest
- TTÜ koos IT kolledžiga kavatseb seda mudelit IKT valdkonnas rakendada

Rakendamine ja võimalikud tulemused

- Ettepanekut saab rakendada nendel erialadel, kus akadeemiline ja rakenduslik haru olemas on
- **Pakutud lahendus ei nõua kehtivate õigusaktide muutmist, küll aga ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide head koostöö tahet** õppekavade arendamisel ja õppe paindlikumal korraldamisel
- Ettepaneku rakendamise **tulemusena võib oodata väljalangevuse vähenemist ja tööturul rakendumisvõimeliste lõpetajate osakaalu suurenemist**
- **Ettepanek vastab Bologna protsessi esialgsele ideele**, et kõrghariduse esimese astme lõpetaja peab saama tööturul relevantse kvalifikatsiooni

OSKA kommunikatsioon

OSKA koodinatsioonikogu
Riina Soobik

15.06.2016

OSKA

kommunikatsioonikava

- Situatsiooni analüüs
- Väärtused
- Eesmärk
- Põhisõnumid
- Sihtrühmad
- Kõneisikud
- Kommunikatsiooni kanalid
- Koostöö
- Visuaalne identiteet

Situatsiooni analüüsi tulemused

- Vajalik on **proaktiivne ja läbimõeldud** kommunikatsioon, kuhu kuuluvad ka head meediasuhted ning operatiivne sotsiaalmeedia kasutamine.
- Oluline on, et **sihtrühma kõnetaksid** nende endiga **sarnased kõneisikud**, nt tööandjate esindaja ettevõtjaid jne
- Vaatamata sellele, et **kaasatud eksperdid** on valmis esinema ja olema nn **OSKA „saadikud“**, vajavad nad paremaks ettevalmistuseks vastavaid **aktraktiivseid materjale**.
- Karjäärinõustajad ja noored **ei pruugi leida õiget infot**.

OSKA väärtused

**Muutus-
ed
ellu!**

Mõju!

Tulevik!

**Aitab
õppida ja
õpetada
õigeid
asju**

**Uuenduslik ja
usaldusväärne**

Kommunikatsiooni eesmärk

- Tööturu ja oskuste vajaduse alase informatsiooni kättesaadavaks tegemine koolidele ja koolitajatele, tööandjatele, poliitika kujundajatele, karjäärinõustajatele ning teistele huvilistele, kes soovivad kaasarääkida tulevikus vajalike oskuste ja tööturu vajaduste teemal, kasutades selleks usaldusväärseid ja värskemaid andmeid.
- Pädevate ekspertide kaasamisega usaldusväärse ja positiivse kuvandi loomine

Põhisõnumid

OSKA aitab õppida ja õpetada õigeid asju.

OSKA analüüsib Eesti majanduse arenguks vajalike oskuste ja tööjõu vajadust lähema 10 aasta jooksul.

OSKA otsib vastuseid küsimustele, et kui palju ja milliste oskustega inimesi on meie tööturul vaja täna ja homme? Kus ja kuidas neid oskusi saab omandada? Mida peaks tänases haridussüsteemis ja elukestvas õppes muutma, et tulevikuvajadustele vastata?

Sihtrühmad

- **Tööandjad** kui töökohtade loojad (ettevõtete esindusorganisatsioonide ja haruliitude kaudu kuni üksikute ettevõtete tasandini);
- **Arvamusliidrid** (hariduse, oskuste, tööturu ja tuleviku teemadel kaasaráákijad, fookusgruppides osalenud);
- **Valdkondlikud poliitika kujundajad ja elluviijad**, sh koolituste tellijad (HTM, SoM ja MKM ja Töötukassa ning kohalikud omavalitsused);
- **Õpetajad, koolijuhid** (õppekavade arendajad üldhariduskoolides, kutseõppeasutustes, kõrgkoolides, koolitusfirmades);
- **Karjääriteenuste pakkujad** (Rajaleidja karjäärinõustajad, Töötukassa + üldhariduskoolide karjäärikoordinaatorid).

Kõneisikud

- Koordinatsioonikogu liikmed
- OSKA arendusjuht ja peaanalüütik
- Valdkondlike eksperdikogude võtmeekspertid
- OSKA koordinaatorid ja analüütikud

Kommunikatsioonikanalid

Veeb

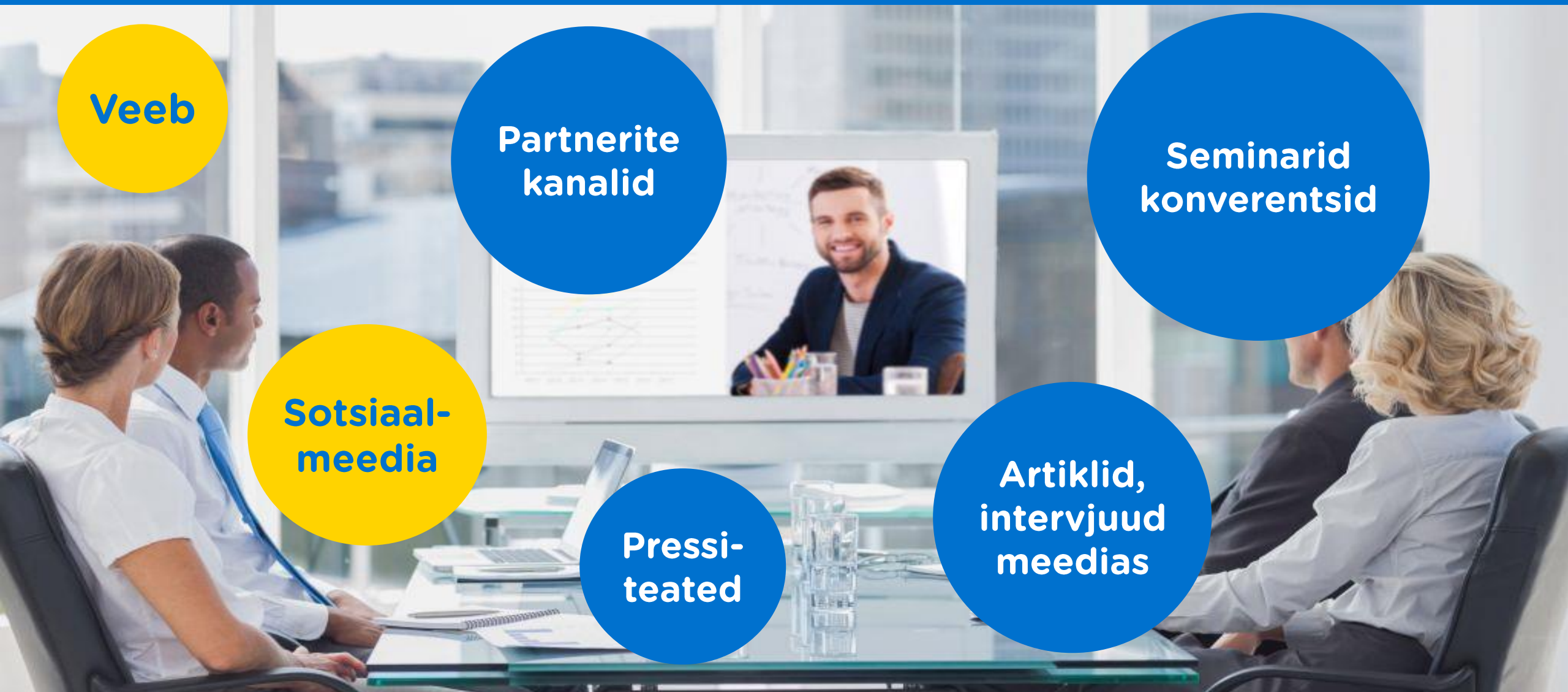
**Partnerite
kanalid**

**Seminarid
konverentsid**

**Sotsiaal-
meedia**

**Pressi-
teated**

**Artiklid,
intervjuud
meedias**

OSKA kommunikatsioonitiim sotsiaalpartneritest:

HTM

SoM

MKM

Kaubandus-Tööstuskoda

Tööandjate Keskliit

EAKL

Töötukassa

RMK

Ajurünnakud

**Konverentsi ülesehituse ja esinejate
ideede testimine**

OSKA sõnumite levitamine

**Kõneisikud oma
organisatsioonidest**

**Teavituse tugi oma kanalites, sh
oma makstud meedias**

Tagasiside

**OSKA
visuaalne
identiteet**

Järgmise koordinatsioonikogu teemad ja toimumisaeg

- Järgmine koosolek:
 - Sotsiaaltöö ja Masina- ja Metallitööstuse uuringuraportid
 - 2017. aasta uuritavate valdkondade kinnitamine
 - Valitusse minevad ettepanekud
 - 26. oktoober kell 11-13
- Ülejärgmine koosolek:
 - üldraporti metoodika, sh OSKA ja MKM prognoosimudeli sidustamine
 - 7. detsember 11-13

**ILUSAT
SUVE!**

